

20.2.2019

EOAK/1653/2018

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Matti Vartia

LAITOSMYYMÄLÄSTÄ OSTETTUJEN TUOTTEIDEN HALTUUN SAAMINEN TOISEEN VANKILAAN SIIRRON YHTEYDESSÄ

1 KANTELU

Kantelija arvosteli sitä, että hän ei Riihimäen vankilaan siirron yhteydessä saanut haltuunsa Jokelan vankilan laitosmyymälästä ostamia elintarvikkeita ja hygieniatarvikkeita. Kantelija kertoo voivansa ymmärtää sen, jos hän ei saisi avattuja riisi- ja kaurapuuropaketteja, mutta hän ei saanut haltuunsa edes avaamattomia tonnikalasäilykkeitä, ilmatiiviitä kahvipaketteja ja tupakoita. Kantelijan mukaan vankilaolosuhteissa kyseisiin avaamattomiin tuotteisiin on mahdotonta piilottaa mitään niin, ettei sitä näkyisi ja sen lisäksi tuotteet on mahdollista tarkastaa huumekoiralla ja läpivalaisulaitteilla.

Kantelija arvostelee myös sitä, että tuotteiden haltuun antamisen epäämistä on perusteltu sillä, että niiden alkuperää ei pystytä toteamaan. Kantelijan mukaan se on kuitenkin todella yksinkertaista, kun vankilaan ei voida tuoda kyseisiä tuotteita ulkopuolelta.

Kantelijan mukaan muissa vankiloissa vanki voi saada haltuunsa toisessa vankilassa ostetut ruuat ja mikäli Riihimäen vankilan käytäntö on laillinen, tästä tulisi ilmoittaa vangeille etukäteen muissa vankiloissa. Kantelija kertoi vähillä rahoillaan ostaneensa päivä ennen siirtoa Jokelan vankilan laitosmyymälästä tuotteita 116 eurolla. Kantelijan mukaan hän oli edellisellä tuomiolla Riihimäen vankilaan saapuessaan saanut haltuun kaikki elintarvikkeensa.

Kantelija pitää vankilan toimintaa kohtuuttomana, koska tutkintavankina hän saa päivässä 1,60 euroa ja hänellä oli tavaroita ostettuna 150 eurolla, joten kyse oli suuresta summasta vankilaolosuhteissa. Kantelijan mukaan, jos hän ei saa Jokelan vankilasta hankittuja elintarvikkeita haltuunsa, niin joka Riihimäen vankilan laitosmyymälän tulisi antaa hänelle veloituksetta vastaavat tuotteet tai Jokelan vankilan tulisi lunastaa ostetut tuotteet takaisin.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin selvitys ja lausunto:

- Riihimäen vankilan johtajan selvitys 28.4.2018 ja rikosseuraamusesimiehen selvitys
- Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskuksen lausunto 28.5.2018

Käytettävissäni on ollut myös seuraavat asiakirjat:

- Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen aluejohtajan oikaisuvaatimukseen tekemä päätös 29.3.2018 (OV/132/2018)

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeita

Tutkintavangin omaisuuden hallussapidosta säädetään tutkintavankeuslain 5 luvun 1 §:ssä.

Tutkintavanki saa vankilassa pitää hallussaan kohtuullisen määrän henkilökohtaista omaisuutta. Esineen tai aineen hallussapito voidaan evätä jos:

- 1) esineestä tai aineesta aiheutuu vaaraa henkilön turvallisuudelle;
- 2) esine tai aine erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen;
- 3) esineen tai aineen hallussapidosta vankilan tai vankilan osaston olosuhteet ja valvonnan aste huomioon ottaen aiheutuu erityistä haittaa vankilan yleiselle järjestykselle;
- 4) esinettä tai ainetta ei voida ilman kohtuutonta vaivaa tai sitä vahingoittamatta tarkastaa;
- 5) esinettä tai ainetta käytetään tai on perusteltua syytä epäillä, että sitä tullaan käyttämään rikoksentekovälineenä;
- 6) vankila on hankkinut vastaavan esineen tutkintavangin käyttöön.

Tutkintavanki ei saa pitää hallussaan alkoholia, muuta päihdyttävää ainetta, rikoslain 44 luvun 16 §:ssä tarkoitettuja dopingaineita eikä huumausaineiden käyttöön tarkoitettuja esineitä. Tutkintavanki ei saa pitää hallussaan toiselta tutkintavangilta ilman vankeinhoitoviranomaisen lupaa saamaansa omaisuutta.

Muu omaisuus, joka tutkintavangilla on mukanaan vankilaan tullessaan tai jonka hän saa tutkintavankeusajan kuluessa, voidaan ottaa vankilassa säilytettäväksi vangin vapaaksi pääsyyn saakka, jos se vankilan säilytystilat huomioon ottaen on mahdollista.

Jos omaisuutta ei voida säilyttää, se palautetaan taikka lähetetään tutkintavangin kustannuksella hänen osoittamaansa paikkaan. Pilaantunut tavara voidaan hävittää todistajan läsnä ollessa. Alkoholiuoman ja muun alkoholipitoisen aineen hävittämisestä säädetään alkoholilain (1102/2017) 86 §:ssä. Huumausaineen toimittamisesta hävitettäväksi säädetään huumausainelain (373/2008) 44 §:ssä.

Tavaraan, jolla ei ole omistajaa, sovelletaan löytötavaralakia (778/1988).

Rahan ja muiden maksuvälineiden käytöstä säädetään tutkintavankeuslain 5 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentissa seuraavaa:

Vankilan on järjestettävä tutkintavangille mahdollisuus hankkia elintarvikkeita ja muuta henkilökohtaiseen käyttöön sopivaa tavaraa.

Tutkintavanki saa omalla kustannuksellaan vankilan ulkopuolelta hankkia sellaisia käyttöesineitä ja tarvikkeita, joiden hallussapito on 1 §:n 1 ja 2 momentin nojalla vankilassa sallittu.

Päätösvallasta säädetään tutkintavankeuslain 5 luvun 8 §:n 1 momentissa seuraavaa:

Ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies tekee päätöksen siitä, että omaisuutta ei anneta tutkintavangin haltuun. Ohjaus- tai valvontatehtävissä toimiva virkamies voi antaa tutkintavangin haltuun sellaisia esineitä ja aineita, joiden hallussapito on vankilassa sallittua.

Muutoksenhakuoikeudesta säädetään tutkintavankeuslain 15 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa seuraavaa:

Tutkintavanki saa vaatia oikaisua tai valittaa Rikosseuraamuslaitoksen päätöksestä, joka koskee:

- 2) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettua omaisuuden hallussapidon epäämistä, 4 §:ssä tarkoitettua rahan käyttöä tai 7 §:ssä tarkoitettua toiminta- ja käyttörahan maksamista;

Omaisuudesta kuljetuksen aikana säädetään valtioneuvoston tutkintavankeudesta antaman asetuksen 7 §:ssä.

Kun tutkintavanki siirretään toiseen vankilaan, kuljetuksen yhteydessä voidaan ottaa siirrettäväksi sellaista tutkintavangin henkilökohtaista omaisuutta, jonka siirtämisestä hän itse pystyy huolehtimaan. Tutkintavangin tulee erityisesti huolehtia helposti särkyvien esineiden kuljettamisesta. Tutkintavangille on annettava mahdollisuus valita omaisuus, jonka kuljettamisesta hän huolehtii. Kuljetuksen aikana tutkintavangin haltuun voidaan antaa ainoastaan sellaista omaisuutta, jonka hallussapito on vankilassa sallittu.

Riihimäen vankilan järjestyssäännön 11.2 §:n mukaan vangin haltuun ei anneta vankilan ulkopuolelta tuotuja hygieni- ja kosmetiikkatuotteita, elintarvikkeita tai tupakkatuotteita.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö on antanut määräyksen Vangin omaisuuden säilyttäminen (2/004/2016). Määräyksessä todetaan vangin omaisuuden kuljettamisesta seuraavaa:

Siirrettäessä vanki vankilasta toiseen on vangin laitoksessa oleva omaisuus, jonka vanki pystyy mukanaan itse kuljettamaan, lähetettävä määränpäähän vangin mukana. Vangin tulee itse huolehtia helposti särkyvien laitteittensa (kuten tv, soittimet, radio) kuljettamisesta ja sen lisäksi kuljetukseen voidaan ottaa mukaan kirjattuna tavaraluetteloon korkeintaan kaksi muuta kolliä tavaroita laukkuihin pakattuina. Vanki vastaa kuljetuksen aikana hallussaan olevasta omaisuudesta.

Omaisuus, jota vanki ei itse pysty kuljettamaan, lähetetään vankilan kustannuksella vangin määränpäähän. Kuljetettavat tavarat ovat vankilan vastuulla niiltä osin, kun vastuuta ei ole sopimuksella siirretty kuljetuksen suorittajalle. Tavarat voidaan kuljettaa määrävankilaan joko etukäteen tai kahden viikon sisällä vangin siirrosta. Tavaroiden kuljetus järjestetään vankilalle edullisimmalla tavalla. Tavarat voidaan lähettää rahtikuljetuksella, pyykinkuljetusautolla eri korvausta vastaan tai vanginkuljetuslinja-autolla, jos linja-auto kulkee suoraan määränpäävankilaan. Vankien siirrot on mahdollisuuksien mukaan suunniteltava etukäteen siten, että vangilla on mahdollisuus valita, mitkä tavarat hän kuljettaa itse mukanaan ja mitkä lähetetään erikseen.

Kaikki tavarat pitää pakata vangin omiin laukkuihin tai vankilan vankilaukkuihin. Laukut on sinetöitävä ja niihin on selvästi merkittävä vangin nimi sekä ovatko tavarat olleet vangin hallussa vai vankilan varastossa.

Vangin siirtyessä tilapäisesti toiseen vankilaan tai toiseen säilytyspaikkaan hänelle voidaan antaa lupa ottaa mukaansa ja itse kuljettaa siirron aikana tarvitsemansa henkilökohtaiset käyttöesineet.

Kuljetuksen ollessa keskeytyneenä vanki voi ottaa vastaan kohtuullisen määrän henkilökohtaisia käyttöesineitä sekä rahaa. Kuljetettavalle luovutettava omaisuus tulee antaa kuljetuksesta tai vangin säilytyspaikasta vastaavalle virkamiehelle, joka päättää harkintansa mukaan omaisuuden haltuun antamisesta vangille. Kuljetuksen aikana vastaanotetusta omaisuudesta on tehtävä merkinnot vangin omaisuusluetteloon vankilaan saavuttaessa. Kulkuneuvossa oleskeltaessa omaisuuden vastaanottaminen on kielletty. Kulkuneuvossa tavarat pitää mahdollisuuksien mukaan säilyttää eri tilassa kuin matkustajina olevat vangit.

3.2 Saatu selvitys

Riihimäen vankilan johtajan mukaan kantelija on siirretty tutkintavankina Jokelan vankilasta Riihimäen vankilaan Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen arviointikeskuksen 22.2.2018 tekemän päätöksen perusteella. Kantelija on siirtynyt Riihimäelle vankikuljetuksella 23.2.2018. Kantelija on otettu vankilan vastaanotossa vastaan 25.2.2018, jolloin hänen mukanaan saapunut omaisuus on luetteloitu. Kantelija on allekirjoittanut omaisuusluettelonsa. Kantelijan mukaan

saapuneita elintarvikkeita ei ole kirjattu omaisuusluetteloon, mutta ne on varastoitu varusvaraston lokeroon kolmeen vankilaukkuun. Avaamattomia elintarvikepaketteja on seuraavasti:

- pitkäjyväinen riisi	1 kg paketti
- kahvipaketti	3 kpl
- rapsiöljy 500ml	2 pulloa
- keittokinkku 450g	5 tölkkiä
- tomaattipyree 70g	2 tölkkiä
- tomaattimurska 400g	2 tölkkiä
- valkosipuliletti	2 kpl
- vähälak. maito II	2 tölkkiä
- tonnikalaa paloina	10 tölkkiä, öljyssä
- tonnikalaa paloina	11 tölkkiä, vedessä
- ananaspalat 140g	1 tölkki
- naudanlihavalmiste 400g	1 tölkki
- kananmunat 10 kpl	3 pakettia, päiväys 1.3.2018
- pikakaurahiutale 500g	1 paketti
- nuudeli 55g	7 pakettia

Omaisuuuden hallussapitoasioista vastaavalta rikosseuraamusesimieheltä saadun selvityksen mukaan kantelija on pyytänyt saada haltuunsa elintarvikkeita ja hygieniatuotteita. Kantelija on saanut asiasta 26.2.2018 kielteisen päätöksen oikaisuvaatimusosoituksineen, jonka rikosseuraamusesimies on toimittanut kantelijalle henkilökohtaisesti. Rikosseuraamusesimies on neuvonut kantelijaa, että hallussapitopäätökseen voi hakea oikaisua ja on kertonut, kuinka se tehdään. Kantelija oli jättänyt oikaisuvaatimuksen asiassa määrääjän umpeuduttua ja siten oikaisuasiaa ei käsitelty. Vankilan johtaja kävi neuvomassa kantelijaa tekemään uuden hallussapitohakemuksen, jotta tämä olisi saanut asian uudestaan käsiteltäväksi, mutta kantelija ei ole halunnut tehdä uutta hakemusta. Rikosseuraamusesimiehen mukaan tehty hallussapitopäätös perustuu Riihimäen vankilan järjestyssäännön 11.2 §:ään, jonka mukaan vangin haltuun ei anneta vankilan ulkopuolelta tuotuja hygienia- ja kosmetiikkatuotteita, elintarvikkeita eikä tupakkatuotteita. Rikosseuraamusesimies kertoo käyttäneensä kielteistä päätöstä tehdessä tapauskohtaista harkintaa.

Kantelija kertoo ostaneensa kyseiset tuotteet Jokelan vankilan kanttiinista, silti ei voida olla varmoja, ovatko kyseiset tuotteet ostettu sieltä. Ne voivat olla myös toiselta vangilta saatuja tai muilla tavoin hankittuja tuotteita. Vaikka kantelija olisikin ostanut kyseiset tuotteet Jokelan vankilan kanttiinista, niiden tarkastaminen on hankalaa. Osa tuotteista on avattuja ja osa näyttää avaamattomilta. Myös suljetuilta ja avaamattomilta näyttäviin pakkauksiin on voitu kätkeä tai imeyttää vankilan turvallisuutta vaarantavia asioita, esineitä tai aineita. Riihimäen vankilalla ei ole mahdollisuutta selvittää tuotteiden todellista sisältöä tai sitä, mistä ja miten kyseiset tuotteet on hankittu. Vankilan hallussapitokäytännöissä ei voida ottaa sitä riskiä, että vangin haltuun annettaisiin omaisuutta, mikä voi sisältää henkilön tai vankilan turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Tästä syystä kyseisten tuotteiden hallussapidon kieltämistä ei ole pidetty kohtuuttomana.

Riihimäen vankilassa oli tehty viime kuukausien aikana löydöksiä, joissa ulkoisesti arvioidun avaamattoman vankilamyymälätuotteen sisältä oli löytynyt luvattomia esineitä. Löydösten perusteella on kiistatonta, että vankien hallussa olevien tavaroiden sisään voidaan myös vankiloissa kätkeä erilaisia esineitä tai aineita. Näyttöä vastaavasta toiminnasta on myös muista vankiloista ja siten on olemassa todellinen vankilaturvallisuusriski sille, että luvattomia tavaroita ja aineita kuljetetaan vankiloiden välillä juuri laitosmyymälöistä ostettujen tuotteiden pakkauksissa ja sisällä. Suljetuista pakkauksista ei pystytä tarkastamaan läpivalaisulla tai huumekoiran

avulla niiden sisältöä riittävän tarkasti. Käytännössä rasiat tulisi avata, joka taas on ongelmallista tavarain suuren määrän ja elintarvikkeiden käytettävyyden vuoksi. Kantelijalla on ollut mukanaan huomattavan paljon erilaisia elintarvikkeita Jokelasta Riihimäelle siirryttäessä. Kymmenien ruokasäilykepurkkien avaaminen ja tarkastaminen ei ole perusteltua, vaan tehty kielteinen hallussapitopäätös on käytännössä ainoa vaihtoehto estää luvattoman tavarain tai aineen kulkeutuminen vankilaan.

Riihimäen vankila näkee asiassa ongelmallisena kantelijankin esille tuoman seikan, että vangit käyttävät vähäisiä ansioitaan elintarvikkeisiin ja siten niiden kerryttäminen vangille käyttövarastoon sitoo rahaa. Vankiloiden välisiä siirtoja varten rikosseuraamuslaitoksella tulisi olla pohdittuna soveltuva palautusjärjestelmä tai -järjestely, jossa aiheutunutta rahallista menetystä voitaisiin pienentää.

Rikosseuraamusesimiehen mukaan kantelija on pyytänyt saada haltuunsa elintarvikkeita ja hygieniatuotteita. Kantelija on saanut asiasta kielteisen päätöksen oikaisuvaatimusosoituksineen, jonka rikosseuraamusesimies toimitti hänelle henkilökohtaisesti. Rikosseuraamusesimies neuvoi kantelijaa, että päätökseen voi hakea oikaisuvaatimusta ja samassa yhteydessä kertoi, kuinka se tehdään.

Päätös perustuu vankeuslain 9 luvun 1 §:ään, jonka mukaan esineen tai aineen hallussapito voidaan evätä, mikäli esinettä tai ainetta ei voida ilman kohtuutonta vaivaa tai sitä vahingoittamatta tarkastaa. Lisäksi Riihimäen vankilan järjestyssäännön 11.2 §:n mukaan vangin haltuun ei anneta vankilan ulkopuolelta tuotuja hygieni- ja kosmetiikkatuotteita, elintarvikkeita eikä tupakkatuotteita.

Kielteistä päätöstä tehdessä on käytetty tapauskohtaista harkintaa. Asiaa on punnittu vankilan turvallisuuden sekä vangin oikeusturvan näkökulmasta. Kantelija kertoo ostaneensa kyseiset tuotteet Jokelan vankilan kanttiinista. Vaikka kantelijalla olisikin ostokuitti kyseisistä ostoksista tai Jokelan vankilan kanttiinista voitaisiin todistaa, että vastaavia tuotteita on ostettu sieltä, ei vankilassa voida olla varmoja, että kyseiset tuotteet eivät sisältäisi luvattomia aineita tai esineitä. Tuotteiden sisään on voitu silti kätkeä luvattomia aineita tai esineitä. Kanttiinista ostetut tuotteet ovat vangilla sellissään valvomattomana, joten vangilla on rajattomat mahdollisuudet tehdä erilaisia kätköjä tai imeytyksiä niihin. Vanki on voinut myös saada elintarvikkeet toiselta vangilta.

Rikosseuraamusesimies toteaa, että elintarvikkeiden ja hygieniatuotteiden tarkastettavuudessa on se ongelma, että niihin pystytään imeyttämään huumausaineita tai tuotteet ovat rakenteeltaan sellaisia, ettei pystytä varmuudella sanomaan, mitä ne sisältävät (esim. jauhot, sokerit, säilykkeet ym.) Koira ei välttämättä haista elintarvikkeisiin kätkeytyviä luvattomia aineita, eikä niitä pystytä läpivalaisulaitteella varmuudella todentamaan. Riihimäen vankilalla ei ole mahdollisuutta selvittää tuotteiden todellista sisältöä tai sitä, mistä ja miten kyseiset tuotteet on hankittu.

Etä-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskuksen mukaan kantelija on pyytänyt saada Riihimäen vankilassa haltuunsa Jokelan vankilan kanttiinista ostamansa tuotteet. Rikosseuraamusesimies on 26.2.2018 tekemällään päätöksellä evännyt kantelijalta kyseisten tuotteiden hallussapidon. Kielteinen hallussapitopäätös on perustunut elintarvikkeisiin ja hygieniatuotteisiin liittyviin tarkastettavuusvaikeuksiin sekä Riihimäen vankilan järjestyssäännön 11.2 §:ään, jonka mukaan vangin haltuun ei anneta vankilan ulkopuolelta tuotuja hygieni- ja kosmetiikkatuotteita, elintarvikkeita tai tupakkatuotteita. Riihimäen vankilan selvityksen mukaan päätöstä tehtäessä on käytetty tapauskohtaista harkintaa.

Kantelija on vaatinut oikaisua saamaansa kielteiseen hallussapitopäätökseen ja asia on ollut aluekeskuksessa käsiteltävänä diaarinumerolla OV/132/2018. Aluekeskus on 29.3.2018 teh-

dyllä päätöksellä jättänyt kantelijan oikaisuvaatimuksen tutkimatta, koska se on saapunut aluekeskukseen oikaisuvaatimuksen tekemiselle varatun määräajan jälkeen. Päätökseen on oheistettu valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen. Aluekeskuksen tiedossa ei ole, että kantelija olisi valittanut asiassa hallinto-oikeuteen.

Tutkintavankeuslain 5 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan tutkintavanki saa vankilassa pitää hallussaan kohtuullisen määrän henkilökohtaista omaisuutta ja sen 4 kohdan mukaan esineen tai aineen hallussapito voidaan evätä muun muassa silloin, kun esinettä tai ainetta ei voida ilman kohtuutonta vaivaa tai sitä vahingoittamatta tarkastaa.

Aluekeskus toteaa, että omaisuuden tarkastaminen tarkoittaa lähtökohtaisesti esineen tarkastamista käsin, läpivalaisulaitteella tai huumekoiraa käyttäen. Erilaisten elintarvikkeiden sekä hygieniatuotteiden tarkastettavuusvaikeudet liittyvät erityisesti niiden sisältämien aineiden tarkastettavuuteen. Etenkin nestemäisessä olomuodossa olevien aineiden koostumuksen selvittäminen on vankilan käytettävissä olevin keinoin hyvin vaikeaa. Myös aluekeskuksen tiedossa on tapauksia, joissa suljetuilta ja avaamattomilta vaikuttavista pakkauksista on löydetty kiellettyjä aineita tai esineitä. Lisäksi pakkausten sisältöä ei käytännössä kaikilta osin ole mahdollista tarkastaa vankilassa siten, että tuotteita voitaisiin vielä tarkastuksen jälkeen käyttää.

Omaisuuden hallussapitoa koskeva päätös on tehtävä aina tapauskohtaisesti kunkin tarkasteltavana olevan yksittäisen esineen ominaisuuksien perusteella. Näin ollen Riihimäen vankilan järjestyssäännön 11.2 § ei mahdollista kaikkien toisen vankilan laitosmyymälästä ostettujen elintarvikkeiden ja hygieniatuotteiden hallussapidon epäämistä sen perusteella, että ne on tuotu Riihimäen vankilan ulkopuolelta. Myös apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan dnro 4315/4/15 pitänyt suotavana, että vankilassa noudatettaisiin tapauskohtaista harkintaa toisen vankilan laitosmyymälästä ostettujen tuotteiden haltuun antamisessa tilanteissa, joissa vanki siirretään laitossijoittelun yhteydessä toiseen laitokseen. Aluekeskus katsoo, että tapauskohtaisen harkinnan merkitys korostuu etenkin vangin siirryessä suljetusta laitoksesta toiseen suljettuun laitokseen. Aluekeskuksen näkemyksen mukaan tällaisissa tilanteissa tuotteiden antaminen vangin haltuun kuitenkin lähtökohtaisesti edellyttää, että tuotteet on pakattu avaamattomiin ja tiiviisiin pakkauksiin. Avattujen tuotteiden antaminen vangin haltuun puolestaan edellyttää, että niiden sisällön tarkastaminen on vankilan käytettävissä olevin keinoin mahdollista.

Edellä tarkoitettuina tiiviisiin pakkauksiin pakattuina tuotteina voidaan aluekeskuksen näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti pitää vankilan selvityksessä mainittuja avaamattomia kahvipaketteja, säilyketölkkejä ja nuudelipaketteja. Aluekeskus pitää epätodennäköisenä, että myöskään kananmuniin olisi vankilaolosuhteissa ainakaan sellaisenaan mahdollista piilottaa kiellettyjä aineita tai esineitä. Sen sijaan erilaiset pahvi- ja paperipakkaukset, kuten riisi- ja kaurahiutalepaketit, eivät lähtökohtaisesti ole niin tiiviitä, ettei niihin olisi suhteellisen helpostikin mahdollista kätkeä vankilan järjestystä ja turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Rapsiöljypullojen osalta aluekeskuksen tiedossa ei puolestaan ole, millaisia kantelijan haltuunsa vaatimat pullot tarkalleen ottaen ovat. Pakkauksesta riippuen pullon korkki saattaa kuitenkin olla avattavissa mahdollista sinettiä rikkomattomattakin.

Vankilan selvityksessä ei yksilöidä tarkemmin kantelijan haltuunsa vaatimia hygieniatuotteita. Erilaisten hygieniatuotteiden avaamattomuuden toteaminen on kuitenkin yleisesti ottaen hankalaa, koska niitä ei useinkaan ole sinetöity millään tavalla ja tuotteen korkkiosa saattaa olla irrotettavissa mahdollista sinettiä rikkomattakin. Hygieniatuotteet ovat myös varsin usein nestemäisiä, eikä niiden sisältöä tämän vuoksi ole käytännössä mahdollista tarkastaa vankilassa siten, että tuotteita voitaisiin vielä tarkastuksen jälkeen käyttää. Omaisuuden hallussapitoa koskeva päätös on joka tapauksessa myös hygieniatuotteiden osalta tehtävä yksittäistapauksellisesti kunkin esineen ominaisuuksien perusteella.

3.3.Kannanotto

Tapauksessa on kyse siitä, voidaanko ja millä perusteella evätä antamasta haltuun suljetusta vankilasta toiseen suljettuun vankilaan siirretylle vangille hänen lähtövankilan laitospöytäkirjassa ostamansa tuotteet. Selvityksestä ilmenee, että Riihimäen vankila ei antanut kantelijalle, eikä ilmeisesti myös muillekaan vangeille haltuun toisen vankilan laitospöytäkirjassa ostettuja tuotteita. Riihimäen vankila on perustellut menettelyään erityisesti sillä, että tuotteita ei pystytä riittävän tarkasti tarkastamaan ja selvittämään niiden todellista sisältöä. Riihimäen vankilan kuvattu menettely poikkeaa käsitykseni mukaan muiden suljettujen vankiloiden menettelystä.

Oikeusasiamiehen kansliassa on useissa ratkaisuisissa otettu kantaa vastaaviin tapauksiin. Apulaisoikeusasiamies (AOA) Pajuojan 15.5.2017 tekemässä päätöksessä (EOAK/2056/2016) oli kyse siitä, että toiseen suljettuun vankilaan siirretty vanki ei ollut saanut haltuun Riihimäen vankilan laitospöytäkirjassa ostamia elintarvikkeita. Päätöksessä todettiin seuraavaa:

Keskushallintoyksikön lausunnon mukaan johtaja [nimi poistettu] kertoi 16.2.2017 antamassaan lisäselvityksessä, että vankilan ulkopuolelta sinne tuotujen elintarvikkeiden haltuun antamista on Mikkelin vankilassa täsmennetty. Päivitetyn tulo-oppaan kohdassa 15, ensimmäisessä kappaleessa mainitaan: ”ulkopuolelta saapuvia elintarvikkeita, nesteitä tai kemikaaleja ei anneta haltuun. Toisesta vankilasta ja poliisivankilasta ostetut tuotteet annetaan haltuun, mikäli tuotteiden alkuperä on varmennettavissa”. Johtajan mukaan tuotteiden alkuperän varmentamisella tarkoitetaan sitä, että tuotteet on ostettu toisen vankilan kanttiinista tai poliisin välityksellä ja että ne kuljetuksen aikana ovat olleet henkilökunnan valvonnassa. Johtajalta saadun täsmennyksen mukaan vanki voi osoittaa tuotteen alkuperän esimerkiksi kuitin avulla, mutta jos ostot (tuotteet) ovat olleet henkilökunnan valvonnassa, kuitti ei ole välttämätön.

Keskushallintoyksikkö katsoi lausunnossaan, että johtajalta saadun selvityksen ja päivitetyn tulo-oppaan perusteella toisen vankilan kanttiinista hankittujen tuotteiden hallussapitoa koskevat menettelytavat Mikkelin vankilassa vastaavat nyt vankeuslain vaatimuksia. Keskushallintoyksikkö toteaa, että vangin siirtyminen vankilasta toiseen ei voi sinänsä olla peruste kieltäytyä kategorisesti antamasta vangin mitään sellaista omaisuutta, jonka vanki on tuonut toisesta vankilasta. Lähtökohtaisesti vankilan kanttiinista hankittujen tuotteiden antamiselle ei pitäisi olla vankeuslain 9 luvun 1 §:n mukaisia esteitä. Keskushallintoyksikön näkemyksen mukaan omaisuuden hallussapitoa koskeva päätös on aina tehtävä tapauskohtaisesti aineen tai esineen ominaisuuksia silmällä pitäen ja punniten niitä vankeuslain 9 luvun 1 §:ssä lueteltuihin omaisuuden hallussapidon epäämisperusteisiin.

Voin yhtyä keskushallintoyksikön lausunnossaan kertomaan. Totean kuitenkin tämän lisäksi käsitykseni, että vankien alhaisen tulotason ja lähes säännönmukaisesti kehnon taloudellisen tilanteen huomioiden vankien mukanaan tuomien vankilan laitospöytäkirjasta hankittujen tuotteiden säännönmukainen hävittäminen laitossiirtojen yhteydessä on kohtuutonta. Useissa, myös muita vankiloita koskeneissa kanteluissa, on tuotu esille, että vangilla ei ole ollut useinkaan mahdollisuutta ennakoita siirtoansa toiseen laitokseen siten, että hänellä olisi ollut mahdollisuus hankkia optimaalisesti oikea määrä esim. elintarvikkeita. Näkisin, että vangeilla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus kuljettaa laitospöytäkirjasta hankitut tuotteet laitoksesta toiseen siten, että niiden alkuperä on varmennettavissa, kuten Mikkelin vankilan johtaja selvityksessään kertoi vankilan tulo-oppaassa edellytettävän. Käsitykseni mukaan tämä edellyttää, että vankiloita ja vankeja vankilaan toimittavia tahoja informoidaan vangin mukana kuljetettavien tuotteiden valvonnasta ja säilytystavoista kuljetuksen aikana. Laitospöytäkirjasta tai poliisin toimesta hankittujen tuotteiden kuljetus voisi tapahtua esimerkiksi sinetöidyssä vankilaukussa.

AOA Pajuojan päätöksessä (EOAK/4350/2016) oli kyse siitä, että toiseen suljettuun vankilaan siirretty vanki ei ollut saanut haltuun Hämeenlinnan vankilan laitospöytäkirjasta ostamia elintarvikkeita. Päätöksessä todettiin seuraavaa:

Käsitykseni mukaan asiassa on selvää ja riidatonta, että kantelija ei ole saanut vankilassa haltuun Hämeenlinnan vankisairaалassa laitospymälästä ostamia elintarvikkeita. Vankilan johdon ja rikos-seuraamusesimiehen sekä aluekeskuksen selvityksissä vankilan menettelytapaa asiassa on arvioitu eri tavoin ja päädytty erilaisiin lopputuloksiin.

Vankilan johdon tulkintojen mukaan vankilassa on menetelty oikein, kun kantelijalle ei ole annettu haltuun toisessa vankilassa ostettuja elintarvikkeita edellä kerrottujen syiden johdosta. IPRA/Alke taas katsoi, että koska elintarvikkeet oli pakattu henkilökunnan hallussa oleviin vankilaukkuihin, kantelija on voinut perustellusti luottaa siihen, että hän saa ne Mikkelissä haltuunsa. Rikosseuraamusesimiehen mukaan taas ongelma oli se, että elintarvikkeet oli pakattu vankilaukkuihin ja että vangin olisi tullut itse kuljettaa elintarvikkeet käsimatkatavaroissaan. Mikäli kuitenkin elintarvikkeiden suuresta määrästä johtuen vanginkuljetushenkilökunta joutuu tällaisia lähetyksiä käsittelemään matkatavarana, olisi tullut vankipassin mukaan tai itse vankilaukkuun laittaa huomiomerkintä asiasta henkilökunnan informoimiseksi. Rikosseuraamusesimiehen selvityksen mukaan kantelija olisi kuitenkin voinut vaatia elintarvikkeet haltuunsa. Rikosseuraamusesimiehen selvityksessä ei ole otettu kantaa siihen, olisiko elintarvikkeet tullut antaa kantelijalle haltuun.

Oikeusasiamies Jääskeläinen on ottanut päätöksessään (4029/4/09) kantaa tavaroiden haltuun saamisen epäämiseen vankilasiirron yhteydessä. Rikosseuraamusalituksen keskushallintoyksikön asiaan antamassa lausunnossa todettiin yleisenä käytäntönä vankiloissa olevan, että vanki saa vastaanottavassa vankilassa lähtökohtaisesti haltuunsa ne tupakkatuotteet, elintarvikkeet ym., jotka hänellä olivat hallussa lähtövankilassa. Haltuun antamisen osalta ei katsottu olevan merkitystä sillä, ovatko ne olleet vangin hallussa kuljetuksen aikana vai onko ne kuljetettu erikseen sinetöidyssä vankilaukussa. Toisenlaisen toimintatavan katsottiin voivan johtaa vankien kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen. Tapauksessa vankilan järjestyssäännössä oli määräys siitä, että mikäli vanki ottaa mm. elintarvikkeita tai tupakkatuotteita mukaansa laitoksen ulkopuolelle ollessaan ilman vankeinhoitolaitoksen henkilökunnan valvontaa, niitä ei anneta hänen haltuunsa laitokseen palattuaan. Keskushallintoyksikkö totesi edellä mainitussa lausunnossaan, että asiassa on kyse tilanteista, jolloin vanki saapuu vankilaan laitoksen ulkopuolelta ollessaan ilman valvontaa eli lähinnä ilmoittautuessaan vankilaan tai saapuessaan sinne esimerkiksi saattamattomalta poistumislualta. Keskushallintoyksikön käsityksen mukaan säännöksiä ei tulisi tulkita siten, että ne koskisivat myös tilannetta siirrettäessä vanki vankilasta toiseen. Oikeusasiamies oli asiassa samaa mieltä keskushallintoyksikön kanssa ja piti vankien yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen kannalta ongelmallisena, jos eri vankiloissa on tältä osin erilainen käytäntö.

Voin yhtyä asiassa oikeusasiamies Jääskeläisen kannanottoon. Katson, että kantelijan olisi pitänyt saada tarkastamisen jälkeen elintarvikkeet haltuunsa siitä riippumatta olivatko ne vankilaukussa vai käsimatkatavaroina.

AOA Pajuoja on aiemmassa päätöksessään 26.10.2015 (dnro 4315/4/15) ottanut kantaa Riihimäen vankilan toimintaan kantelua vastaavassa tapauksessa, jossa Jokelan vankilasta siirretty vanki ei ollut saanut haltuunsa laitospymälästä ostamia tuotteita. Apulaisoikeusasiamies piti suotavana, että vankilassa noudatettaisiin tapauskohtaista harkintaa esimerkiksi toisen vankilan laitospymälästä ostettujen tuotteiden haltuun antamisessa tilanteissa, joissa vanki siirretään laitossijoittelun yhteydessä toiseen vankilaan.

Olen itse ottanut 11.4.2018 tekemässäni päätöksessä (EOAK/2259/2017) kantaa vankilan toimintaan toisessa vankilassa ostetun nikotiinipukukuminen haltuun antamisessa. Päätöksessä viittasin edellä todettuihin ratkaisuihin ja totesin lisäksi seuraavaa:

Voin yhtyä edellä todettuihin kannanottoihin. Katson, että vangilla on perusteltu syy olettaa ja luottaa siihen, että hän saa haltuunsa toisen vankilan laitospymälästä ostamansa tuotteet. Vangin tavaroiden kuljetus vankiloiden välillä tulee järjestää siten, ettei sen perusteella niiden haltuun antamista voida evätä. Käsitykseni mukaan vankilalla pitää olla vahvat perusteet sille, mikäli vangille ei anneta haltuun toisen vankilan laitospymälässä ostamia tuotteita. Myös tämä osaltaan puoltaa sitä, että vankiloiden laitospymälöiden tuotevalikoimat eivät eroaisi nikotiinikorvaushoitotuotteiden osalta.

Mikäli vangille ei anneta haltuun toisen vankilan laitostuotetta ostamaansa tavaraa, kuten nikotiinipurukumia, vangille on tällöin pyynnöstä annettava asiassa perusteltu päätös muutoksenhakuhakemuksin. Käsitelmäni mukaan muutoksenhakuoikeuden käyttämisen edellyttäminen sopii huonosti sellaisiin tapauksiin, joissa kyse on laitostuotetta ostettujen tuotteiden haltuun antamisesta, ellei kyse ole poikkeuksellisesta tilanteesta. Tällainen poikkeustilanne ei voine koskea nikotiinipurukumin haltuun antamista.

Riihimäen vankilan toiminnasta olla antamatta haltuun toisen vankilan laitostuotetta ostettuja tuotteita on tehty myös toinen kantelu, jonka olen ratkaissut 14.1.2019 (EOAK/6413/2018). Tapaus ei koskenut elintarvikkeita vaan siinä oli kyse siitä, että Turun vankilasta siirretylle vangille ei annettu laitostuotetta ostamiaan hygieniatarvikkeita ja tupakointivälineitä. Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskuksesta saadun tiedon mukaan kantelija oli tehnyt asiassa oikaisuvaatimuksen ja aluejohtajan päätöksessä oikaisuvaatimus oli osittain hyväksytty. Katsoin ratkaisussa, ettei kantelun perusteella ole aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

Edellä todettuihin kannanottoihin viitaten katson, että vankila ei voi asettaa kategorista kieltoa sille, että vanki ei voi saada haltuunsa toisen vankilan laitostuotetta ostamiaan tuotteita. Lähtökohdaksi on päinvastoin pidettävä sitä, että vanki saa kyseiset tuotteet haltuunsa, ellei vankila pysty esittämään asianmukaisia ja riittäviä perusteita sille, miksi kyseistä tuotetta ei voida antaa vangille haltuun.

Vangille vankilan ulkopuolelta saapuva omaisuus tarkastetaan ennen sen haltuun antamista ja vankilassa tehdään tarkastuksia haltuun annetulle omaisuudelle. Suljetuissa vankiloissa on ilmeisesti yleisesti voimassa käytäntö, että myös toisesta suljetusta vankilasta siirretyn vangin omaisuus tarkastetaan ennen sen haltuun antamista, siitä huolimatta, että omaisuus on tarkastettu lähtövankilassa ja omaisuus on kuljetuksen aikana ollut suljetuissa vankilaukuissa vangista erillään. Vankiloiden toimivallassa on päättää tarkastustoiminnasta ja tältä osin minulla ei ole asiaan huomautettavaa. Vangin kannalta on kuitenkin ongelmallista, jos hänelle ei vastaanotavassa vankilassa anneta haltuun omaisuutta, joka oli hänellä hallussa edellisessä vankilassa. Lähtökohdaksi on pidettävä sitä, että vanki saa samat tavarat haltuun kuin hänellä oli hallussaan lähtövankilassa.

Vankeuslaki mahdollistaa sen, että esineen tai aineen hallussapito voidaan evätä, jos sitä ei voida ilman kohtuutonta haittaa tai sitä vahingoittamatta tarkastaa. Riihimäen vankila onkin perustellut kielteistä päätöstään sillä, että tuotteiden todellisen sisällön selvittäminen ei ole tarkastamalla mahdollista ja että suljettuja pakkauksia ei pystytä käytännössä tarkastamaan ilman niiden avaamista.

Tapauksessa on kyse vankilan laitostuotetta ostetuista tuotteista, jotka ovat olleet kantelijalla hallussa jo edellisessä vankilassa. Vankilassa suoritettavassa sellitarkastuksessa voidaan tarkastaa laitostuotetta ostettu tuote, mutta sitä ei voida ottaa vangin hallusta pois pelkästään sen perusteella, että tuotetta ei voida tarkastaa. Se, että tuotteissa ei ole kyse vankilan ulkopuolelta tuoduista tuotteista, on otettava huomioon mahdollisia riskejä ja niiden todennäköisyyttä arvioitaessa. Tapauksessa ei ole myöskään kyse siitä, että tuotteiden tarkastuksella estetäisiin kiellettyjen aineiden ja esineiden tuominen ulkopuolelta vankilaan, vaan kyse on tavaroiden siirtymisestä vankilasta toiseen. Vankilalla on mahdollisuus tarkastaa, onko vanki ostanut itse kyseisiä tuotteita laitostuotetta. Hallussapitoasioissa ei voida myöskään lähteä täydellisen riskittömyyden ja nollatoleranssin vaatimuksesta.

Aluekeskus jaottelee eri tavoin tilanteet, jolloin kyse on avaamattomista ja tiiviisti pakatuista tuotteista sekä toisaalta avatuista tuotteista. Aluekeskuksen mukaan tapauksen kaltaisissa ti-

lanteissa tuotteiden antaminen vangin haltuun lähtökohtaisesti edellyttää, että tuotteet on pakattu avaamattomiin ja tiiviisiin pakkauksiin. Voin yhtyä aluekeskuksen näkemykseen, enkä näe perusteita siihen, miksi kantelijalle tai muille vangeille ei annettaisi haltuun toisen vankilan laitostuotemyymälästä ostettuja avaamattomiin ja tiiviisiin pakkauksiin pakattuja elintarvikkeita, kuten kahvipaketteja, säilyketölkkejä ja nuudelipaketteja sekä kananmunia. Mikäli niiden haltuun antaminen evätään, tämän tulee perustua tapauskohtaiseen harkintaan ja epäämiseksi on oltava perusteltu syy. Aluekeskuksen lausunnon perusteella vaikuttaa siltä, että aluejohtaja olisi ainakin edellä todettujen tuotteiden osalta kumonnut vankilan tekemän kielteisen päätöksen, mikäli kantelija olisi tehnyt oikaisuvaatimuksen määräajassa.

Aluekeskus katsoo, että avattujen tuotteiden haltuun antaminen edellyttää, että niiden sisällön tarkastaminen on vankilan käytettävissä olevin keinoin mahdollista. Aluekeskuksen näkemykseen mukaan vähemmän tiiviisiin paperi- ja pahvipakkauksiin, kuten riisi- ja kaurahiutalepaketteihin, voi olla helpompaa kätkeä kiellettyjä aineita tai aineita ja niiden kohdalla tilanne voi olla toinen ja tilanne voi olla samalainen myös tiettyjen hygieniatuotteiden kanssa. Kuten aluekeskus totesi, näissäkin tapauksissa haltuun antamisen epäämisen tulee perustua tapauskohtaiseen harkintaan. Kuten edellä totesin, tapauksessa on kyse toisen vankilan laitostuotemyymälästä ostetuista tuotteista, jotka ovat olleet vangilla hallussa jo edellisessä vankilassa. Vankiloilla on mahdollisuus huolehtia siitä, että laitostuotemyymälästä ostetut tuotteet kuljetetaan siirron aikana sinitöidyissä laukuissa, jotka ovat siirron ajan vankilan henkilökunnan hallussa. Koska tuotteet on mahdollista siirtää valvotusti, tuotteet eivät aiheuta sen enempää vaaraa laitosjärjestykselle Riihimäen vankilassa kuin ne aiheuttivat sitä lähtövankilassa eli tässä tapauksessa Jokelan vankilassa. Kuten edellä totesin, Jokelan vankilassa ei ole kantelijan hallusta voitu ottaa pois laitostuotemyymälästä ostettuja tuotteita sen perusteella, että tuote on avattu ja sinne on mahdollista piilottaa kiellettyjä aineita tai esineitä.

Vankeja siirretään jatkuvasti vankiloiden välillä ja siirrot voivat vangin kannalta tapahtua varsin nopeasti ja yllättäen, eikä vangilla ole mahdollisuutta vaikuttaa siirtoajankohtaan. Tällöin vanki ei ole etukäteen voinut varautua ja ottaa sitä huomioon tehdessään ostoksia laitostuotemyymälässä. Vankien ansioiden vähäisyys huomioiden tilanne voi johtaa kohtuuttomiin lopputuloksiin. Tämän johdosta on erittäin tärkeää, että kaikissa vankiloissa on yhtenäiset ja samanlaiset käytännöt asiassa.

Vankilan selvityksen mukaan kantelijan tapauksessa kielteistä päätöstä tehtäessä olisi käytetty tapauskohtaista harkintaa. Selvityksestä ja päätöksen perusteluista ilmenee kuitenkin, että Riihimäen vankilaan saapuville vangeille ei ilmeisestikään anneta toisen vankilan laitostuotemyymälästä ostettuja tuotteita. Kantelijan kohdalla tuotteiden haltuun antamisen harkinnassa ei voida siten katsoa suoritetun tapauskohtaista harkintaa vaan kielteinen päätös on ilmeisesti perustunut vankilassa noudatettuun yleiseen toimintatapaan.

Vankila on perustellut tuotteiden haltuun antamisen epäämistä myös sillä, että vankilan järjestyssäännössä on kielletty antamasta haltuun vankilan ulkopuolelta tuotuja elintarvikkeita. Tapauksessa kantelija on siirretty valvotusti toisesta suljetusta vankilasta toiseen suljettuun vankilaan ja hän on hankkinut elintarvikkeen suljetun vankilan laitostuotemyymälästä. Käsitykseni mukaan säännöksellä tarkoitetaan lähinnä sitä, että vangille ei anneta haltuun vankilan ulkopuolella ollessaan hankkimiaan tai tapaajansa tuomia elintarvikkeita, eikä se sovellu tapauksen kaltaiseen tilanteeseen.

Edellä todetun perusteella mielestäni ei voida lähteä siitä, että vanki voi saada siirron yhteydessä haltuunsa ainoastaan avaamattomat tiiviisti pakatut laitostuotemyymälästä ostetut tuotteet.

Riihimäen vankilan mainittu toimintatapa herättää kysymyksiä myös vankiloiden välisestä yhteistyöstä ja mahdollisesta tarkastustoiminnan tasoon kohdistuvasta epäluottamuksesta. Nyt

käsillä olevassa asiassa on kyse kahdesta saman rikosseuraamusalueen suljetusta vankilasta, jossa kummassakin havaintojeni perusteella laitosturvallisuuteen ja tarkastustoimintaan liittyvät toimenpiteet ja menetelmät on laitoksen toiminnassa jo pitkään priorisoitu korkealle.

Mikäli vangille ei anneta haltuun toisen vankilan laitosmyymälästä ostamiensa elintarvikkeita, vangille on tällöin pyynnöstä annettava asiassa perusteltu päätös muutoksenhakuohjauksin. Vankilassa on tehty asiassa kielteinen hallussapitopäätös ja vangille on annettu siihen muutoksenhakuohjaus. Tältä osin vankilassa on menetelty säännösten mukaisesti.

Vakiintuneen käytännön mukaisesti laillisuusvalvoja ei yleensä puutu sellaisiin asioihin, joissa on muutoksenhakumahdollisuus. Katson, että asian vankien kannalta merkittävyyden johdosta en voi kuitenkaan olla puuttumatta asiaan. Vaikuttaa myös siltä, että edellä mainittuja asioita koskevia oikeusasiamiehen ratkaisuja ja Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön kannanottoja ei ole riittävästi huomioitu kaikissa vankiloissa.

Olen edellä mainitussa päätöksessäni (EOAK/2259/2017) pyytänyt Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikköä saattamaan ratkaisussa toteamani huomiot toisen vankilan laitosmyymälässä ostetun nikotiinipurukumin haltuun antamisesta rikosseuraamusalueiden aluekeskusten sekä vankiloiden johdon ja niiden vastaanoton tietoon ja huomioitavaksi. Pyydän keskushallintoyksikköä saattamaan myös tämän päätöksen heidän tietoonsa.

Olen edellä mainitussa ratkaisussa (EOAK/2259/2017) todennut, että vangin tavaroiden kuljetus vankiloiden välillä tulee järjestää siten, että sen perusteella niiden haltuun antamista ei voida evätä. Saatan Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön harkittavaksi, onko sen antama ohjeistusta tältä osin muutettavaa tai tarkennettavaa.

Totean vielä, että Riihimäen vankilan toimintatapa asiassa on aiheuttanut kantelijalle kohtuuttomia taloudellisia seuraamuksia. Voin yhtyä Riihimäen vankilan johtajan toteamaan siitä, että Rikosseuraamuslaitoksella tulisi olla palautusjärjestelmä tai muu järjestely, jolla vangille korvataan siitä aiheutuneita taloudellisia menetyksiä, jos hänelle ei anneta haltuun laitosmyymälästä ostamia tuotteita.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.3 esittämäni käsityksen menettelyn virheellisyydestä olla antamatta vangille haltuun toisen vankilan laitosmyymälässä ostettuja tuotteita Riihimäen vankilan tietoon ja huomioitavaksi. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Riihimäen vankilan johtajalle.

Saatan edellä esittämäni käsityksen myös Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskusten ja Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tietoon. Pyydän Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikköä saattamaan edellä todetut huomiot rikosseuraamusalueiden aluekeskusten sekä vankiloiden johdon ja niiden vastaanoton tietoon ja huomioitavaksi.